

DECIZIE

02 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Ion Druță

examinând recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu Capital
Străin „Ravelon” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății pe Acțiuni
„Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2016, prin care nu s-a
dat curs cererii de apel depuse de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” și s-a
acordat termen apelantului pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a
taxei de stat,

c o n s t a t ă:

La 07 decembrie 2015, ÎCS „Ravelon” SRL a depus cerere de chemare în
judecată împotriva SA „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei și a
cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 29 ianuarie 2015 între ÎCS
„Ravelon” în calitate de prestator și SA „Termoelectrica” în calitate de beneficiar a
fost încheiat contractul de prestări servicii nr. 3/17-6/15.

Totodată, au fost încheiate contractele de prestări servicii nr. 30/17-6/15 din
23 aprilie 2015, nr. 52/17-6/15 din 27 aprilie 2015, nr. 59/17-6/15 din 28 aprilie 2015
și nr. 94/17-6/15 din 08 mai 2015, în temeiul cărora SRL „Ravelon” a prestat pentru
și în folosul SA „Termoelectrica” lucrări de reparație și deservire a bunurilor
beneficiarului în sumă totală de 6 594 028, 95 lei.

Menționează că potrivit pct. 1.6 din contractele indicate, SA „Termoelectrica”
s-a obligat față de SA „Ravelon” să achite serviciile prestate în termen de 60 zile din
momentul recepționării acestora și semnării actelor de primire-predare în acest sens.

Astfel, indică reclamantul că întru confirmarea serviciilor a eliberat iar SA
„Termoelectrica” a recepționat și semnat atât facturile fiscale, cât și actele de primire-
predare a serviciilor existente în acest sens, în sumă totală de 6 594 028, 95 lei.

La data de 17 iulie 2015 și 21 iulie 2015 SA „Termoelectrica” a achitat parțial
către SRL „Ravelon” suma de 211 000 lei, fapt confirmat prin ordinile de plată nr.
1136 și 1156, iar la 10 noiembrie 2015, în baza somației DAF Ciocana nr. 01-18/4-
2921 din 12 octombrie 2015, pîrîtul a achitat în folosul SRL „Ravelon” restanțele la
bugetul de stat ce țin de taxa pe valoare adăugată, contribuții de asigurare socială
obligatorie, contribuții de asigurare socială și impozit pe venit reținut din salariu în
sumă totală de 48 295 276, 00 lei, fapt ce se confirmă prin ordinile de plată nr. 1522,

1523, 1524 și 1525 din 10 noiembrie 2015 și notificarea nr. 79/2004 din 18 noiembrie 2015, astfel micșorându-se datoria debitorului față de creditor cu 693 952,76 lei.

Mai indică reclamantul că la rîndul său în temeiul art. 651 Cod civil, în baza facturilor fiscale nr. FA 4032675 din 31 octombrie 2015, nr. FA4032638 din 30 septembrie 2015, nr. FA 4032157 din 31 august 2015, nr. FA 4031803 din 31 iulie 2015, nr. FA3756733 din 30 iunie 2015 și nr. FA 3756517 din 31 mai 2015 a achiziționat de la SA „Termoelectrica” produse alimentare în sumă de 12 748, 15 lei, în acest mod micșorându-se datoria pîrîtului prin compensare.

Iar, prin actul de verificare din 22 octombrie 2015 SA „Termoelectrica” a recunoscut datoria în sumă de 4 444 514,86 lei.

Indică reclamantul că reieșind din operațiunile menționate, la data înaintării cererii de chemare în judecată, pîrîta SA „Termoelectrica” are o datorie față de SRL „Ravelon” în sumă de 5 887 328, 04 lei, fapt reflectat în actul de verificare a decontărilor reciproce din 01 decembrie 2015.

Susține că deși, termenul scadent de achitare pentru serviciile prestate a expirat cu mult timp în urmă, în virtutea prevederilor contractuale și a art. 971 Cod civil, a încercat pe cale amiabilă să soluționeze diferendul, expediind în adresa pîrîtului pretenții cu solicitarea de a achita datoria, însă careva măsuri în acest sens nu au fost întreprinse.

Solicită încasarea de la SA „Termoelectrica” în beneficiul ÎCS „Ravelon” SRL datoria în sumă de 5 887 328,04 lei și cheltuielile de judecată.

La data de 09 februarie 2016 ICS „Ravelon” SRL a depus cerere de concretizare a cerințelor, indicînd că după înregistrarea în instanța de judecată a acțiunii, SA „Termoelectrica”, prin scrisoarea nr. 79/2482 din 10 decembrie 2015 a confirmat existența datoriei pretinse și a recunoscut pretențiile invocate în sumă de 5 887 328, 04 lei.

Totodată, necătînd la relațiile obligaționale tensionate între părți, a continuat prestarea serviciilor în folosul SA „Termoelectrica” în sumă de 2 850 686, 95 lei, fapt confirmat prin semnarea de către părți a facturilor fiscale seria FB 8580657 din 30 noiembrie 2015 în sumă de 554349,38 lei, FB8580663 din 16 decembrie 2015 în sumă de 1611910,16 lei și seria FB 8580670 din 22 ianuarie 2016 în sumă de 684427,41 lei.

La fel, indică reclamantul că între timp a procurat de la SA „Termoelectrica”, prin compensare, produse lactate în sumă de 3899,02 lei, fapt ce se confirmă prin facturile fiscale seria FA 4417232 din 30 noiembrie 2015 și FA 4417491 din 31 decembrie 2015.

Iar la data de 16 decembrie 2015 și 28 decembrie 2015 SA „Termoelectrica” a achitat suplimentar suma de 2 500 000, lei din datoria pretinsă, fapt confirmat prin ordinile de plată nr. 1642 și nr. 1752.

Solicită, încasarea de la SA „Termoelectrica” în beneficiul ÎCS „Ravelon” SRL a datoriei de 6 234 115, 97 lei, inclusiv 5 887 328,04 lei - potrivit cererii de chemare în judecată, 554 349,38 lei - potrivit facturii fiscale seria FB 8580657 din 30 noiembrie 2015, 1 611 910, 16 lei - potrivit facturii fiscale seria FB8580663 din 16 decembrie 2015, 684 427, 41 lei - potrivit facturii fiscale seria FB 8580670 din 22 ianuarie 2016, iar în total 8 738 014, 99 lei, din care se scad sumele 2 152,66 lei pentru procurarea produselor lactate potrivit facturii fiscale seria FA 4417232 din 30 noiembrie 2015, 1746,36 lei pentru procurarea produselor lactate potrivit facturii fiscale seria FA4417491 din 31 decembrie 2015, 1 000 000 lei achitat potrivit

ordinului de plată nr. 1642 din 16 decembrie 2015, 1 500 000 lei achitat potrivit ordinului de plată nr. 1752 din 28 decembrie 2015.

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 21 martie 2016 acțiunea a fost admisă, fiind încasat din contul SA „Termoelectrica” în beneficiul ÎCS „Ravelon” SRL suma de 6 234 115,97 lei cu titlu de datorie suma de 50 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru plata taxei de stat și suma de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică, iar în total suma de 6 294 115,97 lei.

La 19 aprilie 2016, SA „Termoelectrica” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii contestate.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2016, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SA „Termoelectrica”, fiind acordat apelantului un termen de 10 zile din data recepționării încheierii pentru prezentarea apelului motivat și achitarea taxei de stat, reieșind din quantumul solicitărilor formulate și explicat apelantului despre posibilitatea restituirii cererii de apel în cazul neîndeplinirii indicației instanței de apel. Totodată, a fost numită ședința de judecată pentru data de 13 septembrie 2016 ora 11.00.

La 17 august 2016, SA „Termoelectrica” a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului casarea încheierii contestate cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel pentru examinarea apelului în fond.

În motivarea recursului a invocat că încheierea instanței de apel este nefondată, și pasibilă de a fi casată.

Astfel, indică că deși, potrivit prevederilor art. 46 alin. (2) și art. 47 CPC, în instanța de apel pricinile se judecă de un complet compus dintr-un judecător (președinte al ședinței) și alții doi judecători, cu participarea grefierului care întocmește procesul-verbal al ședinței de judecată, instanța a dispus de a nu da curs cererii de apel în afara ședinței judiciare și în componență incompletă, în lipsa grefierului.

Mai menționează că prin apelul declarat, motivele căruia au fost indicate în cererea de apel suplimentară depusă la 09 iunie 2016, a contestat hotărârea primei instanțe doar în partea ce se referă la adjudecarea cheltuielilor de asistență juridică, iar prin prisma prevederilor art. 87 CPC în coroborare cu art. 99 CPC, cheltuielile de judecată nu se includ în valoarea acțiunii, respectiv contestarea dispozițiilor instanțelor judecătorești în partea ce se referă la acestea, inclusiv în partea cheltuielilor de asistență juridică nu se supun taxei de stat.

Prin urmare, consideră că dispoziția instanței de apel privind oferirea unui termen pentru achitarea taxei de stat este contrară cadrului legal pertinent invocat și cerințelor înaintate în apel.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

După cum denotă rezultă din avizul de recepție CN 07 din 01 august 2016, recurentul SA „Termoelectrica” a recepționat copia încheierii instanței de apel din 26 mai 2016 la data de 02 august 2016 (f.d. 229).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 17 august 2016 în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și

a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Conform art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, pe parcursul judecării pricinii s-a stabilit că ÎCS „Ravelon” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Ciocana mun. Chișinău din 21 martie 2016 acțiunea a fost admisă fiind încasat din contul SA „Termoelectrica” în beneficiul ÎCS „Ravelon” SRL suma de 6 294 115,97 lei, inclusiv: - 6 234 115,97 lei cu titlu de datorie, - 50 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru plata taxei de stat și 10 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Nefiind de acord cu hotărârea pronunțată, SA „Termoelectrica” la data de 19 aprilie 2016, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe solicitând admiterea apelului și casarea parțială a hotărârii contestate (f.d. 208).

Drept urmare, prin încheierea din 26 mai 2016 Curtea de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cereri de apel depuse de către SA „Termoelectrica” și s-a acordat apelantului un termen de 10 zile, din momentul recepționării încheierii, pentru prezentarea apelului motivat și achitarea taxei de stat, reieșind din cuantumul solicitărilor formulate. Prin aceeași încheiere fiind numită ședința de judecată pentru data de 13 septembrie 2016 ora 11.00 (f.d. 222).

Este cert și faptul că la 09 iunie 2016, SA „Termoelectrica” a depus apelul motivat, solicitând casarea hotărârii Judecătoria Ciocana mun. Chișinău din 21 martie 2016, în partea sumei de 10 000 lei, care a fost adjudecată cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (231-233).

Ulterior, la data de 02 august 2016, SA „Termoelectrica” a recepționat copia încheierii instanței de apel din 26 mai 2016, iar la data de 17 august 2016, a contestat-o cu recurs invocând ilegalitatea acesteia în partea acordării termenului pentru achitarea taxei de stat (f.d. 229, 235).

Astfel, conform art. 83 alin. (2) CPC, în acțiunile patrimoniale taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege în proporții fixe conform Legii taxei de stat.

În conformitate cu art. 87 CPC, valoarea acțiunii se determină din suma cerută – în acțiunile pentru plata unei sume, din valoarea bunurilor revendicate – în acțiunile de revendicare a unor bunuri, din suma totală a obligațiilor de plată pe un an – în acțiunile pentru plata pensiei de întreținere, din suma totală pretinsă, dar nu mai mult decât pe 3 ani – în acțiunile privitoare la plățile scadente, din suma totală pretinsă pe 3 ani – în acțiunile privitoare la plăți fără termen și la plata întreținerii viagere, din suma cu care se majorează ori se reduc sumele de plată, dar nu mai mult decât pe un

an – în acțiunile de majorare sau de reducere a sumelor de plată, din suma totală de plată sau a livrărilor restante, dar nu mai mult decât pe un an – în acțiunile de încetare a efectuării plăților sau a livrărilor, din suma totală a chiriei în termenul rămas de valabilitate a contractului, dar nu mai mult decât pe 3 ani – în acțiunile de reziliere a contractului de locațiune, din valoarea clădirii, dar nu mai mică de valoarea indicată în inventar sau, în lipsa valorii, de evaluarea făcută în legătură cu asigurarea obligatorie – în acțiunile referitoare la dreptul de proprietate asupra clădirilor proprietate a persoanelor fizice sau din valoarea clădirii, dar nu mai mică de valoarea indicată în inventar – în cazul clădirilor care aparțin persoanelor juridice, din prețul stabilit al terenului – în acțiunile de revendicare a terenurilor, sau din prețul lui de piață dacă prețul nu a fost stabilit, din valoarea fiecărei pretenții aparte – în acțiunile care constau din mai multe pretenții de sine stătătoare.

Totodată, reieșind din art. 84 CPC RM, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvențității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Iar, în conformitate cu art. 3 al. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75 % din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Prin urmare, raportînd la caz prevederile legale enunțate, instanța de recurs reține că în contextul în care SA „Termoelectrica” contestă hotărîrea primei instanțe doar în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică, instanța de apel prin încheierea din 26 mai 2016 neîntemeiat a acordat termen apelantului SA „Termoelectrica” pentru achitarea taxei de stat, întrucît această categorie de acțiuni nu se impune cu taxă de stat.

În acest context, instanța de recurs conchide că cererea de apel înaintată de SA „Termoelectrica” „de iure” nu se impune cu taxă de stat, or, în speță impunerea cererii de apel cu taxă de stat, poate avea incidență directă asupra îngrădirii accesului liber al persoanei la o justiție echitabilă.

Astfel, pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție consfințit de jurisprudența CEDO, în cadrul soluționării cererilor privind acordarea facilităților la plata taxei de stat, instanțele judecătorești urmează să examineze minuțios fiecare caz concret pentru a nu admite îngrădirea dreptului persoanei la „un tribunal” conducîndu-se la soluționarea acestor cereri atît de normele dreptului național, cît și de prevederile Convenției și jurisprudenței CEDO.

În consecință, instanța de recurs notează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inherent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (*CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982*). Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (*CEDO, hot. Airey vs. Irlanda din 09.10.1979*).

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii recurate, or menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului lui SA „Termoelectrica” de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Pentru considerentele enunțate, Colegiul civil, comercial și contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa încheierea instanței de apel și a restitui pricina în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu Capital Străin „Ravelon” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății pe Acțiuni „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu remiterea pricinii la Curtea de Apel Chișinău pentru judecarea apelului în fond.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță